

MYNDIR: ANNIKA KUNOV IM

Oluffa og Martin fara at halda jól saman við narkomanum í harðasta umhvørvinum í Keypmannahavn

boð fyri heimleysar og sosialt útsettar menn á Vesturbrúgv í Keypmannahavn. Mændenes Hjem varð sett á stovn fyri 105 árum síðani, og av fyrstani tíð var heimið opið fyri alkoholikarum og sprittarum. Seinastu 30 árini er heimið alsamt vaksið við nógvum ymiskum tilboðum. Felags fyri øll, sum koma á Mændenes Hjem, er, at tey eru misbrúkarar av onkrum slag, tað verði seg hassj, alkohol ella harðari evni, greiðir Pauli frá.

Á Mændenes Hjem verður ikki stíla ímóti at fáa mennirnar turlagdar, avrúsaðar ella at flyta í egnan bústað, men heldur at gera tilveru teirra minni strongda, enn hon hevði verið úti á gøtuni. Eisini eru tilboð til gamlar og slitnar misnýtarar, sum ferð eftir ferð hava verið í viðgerð, men hvørja ferð eru endaðir aftur í djúpari misnýtslu. Her fylgir ofta ein sálarlig sjúkraavgerð við, sum paranoid skisofreni ella líknandi.

– Hesir misnýtarnir skulu sleppa at liva teirra seinastu ár so frægt sum til ber. Vit gera døgurða til teir, vaska og hjálpa teimum at passa heilvág sín. Tað kann samanlíknast við ein røktingarstovn, ella "hospice", har fólk koma at doyggja, sigur Pauli.

Sproyta seg í húsunum

Jólaaftans kvöld á Mændenes Hjem verður eitt jólatiltak. Tey fara at pynta jólatræ, fáa góðan døgurða við dunnu, fleskasteik og øllum tí sum har hoyrir til, og eisini verða pakkar býttir út. Uppgávan hjá Oluffu, Martin og Maritu jólaaftan á Mændenes Hjem verður at dekkja borðið, borðreiða, taka av borðinum og vaska upp. Hetta er fyri tað mesta praktiskar og fyrifallandi uppgávur. Tey fáa eisini høvi til at eta saman í teimum heimleysu og uppliva jóla stemningin í húsinum.

Ímeðan tey trý arbeiða við praktiskum jólafyrirreikingum verður Pauli sjálvur til arbeiðis. Tá hann er til arbeiðis í Mændenes Hjem, veitir hann tænastráti til teir heimleysu rúsevnismissnýtarnar. Fólk geva nógv til felagsskapin, og tey hava klæðir, sproytur, nálir og hitir á goymslu til mennirnar har. Annars arbeiðir hann í rúminum sum kallast "stofindtagelsesrummet", har fólk koma at taka rúsevni undir góðum umstøðum. Pláss er til misnýtarar sum roykja og sproyta. Her er gott ljós og útsýgving, og eisini er rúmið reint, nossligt og sterilt, sigur Pauli.

– Her sita sjúkraræktafrøðingar og pedagogar og eygleiða narkomanarnir,

meðan teir sproyta seg, og vit eru klár til at hjálpa, um tey fáa ov nógv ella blíva illa fyri. Deyðstítleikin millum rúsevnismissnýtarar í Keypmannahavn er minkaður við meir enn 50 prosentum, síðani hesi rúmini opnaðu, so ein kann staðfesta at hetta roynist væl, sigur hann

Oluffa Joensen sigur at hetta er tað harðasta umhvørvi í Keypmannahavn, og hon verður eitt sindur órólig, tá hon hugsar um hetta, men gleðir seg alíkvæl at fara avstað. Martin, maður hennara, er turlagdur alkoholikari og hevur verið tað í 22 ár. Hann er einaferð um mánaðin á Velbastað á fund við aðrar alkoholikarar.

– Ein grund til at eg ynski hetta, er tí eg kenni tey ringu jólini við alkoholi frá fyrr av. Eg hataði jólini fyrr, og hetta liggur okkum nær, sigur hon.

Pauli Højgaard heldur, at arbeiðið, sum Oluffa og Magnus fara til á Mændenes Hjem, er av alstórum týðningi.

– Jólini snúgva seg um, at vit eru góð við næsta okkara og taka okkum av teimum, sum hava fyri neyðini. Hetta er kjarnin í jólaboðskapinum. Hendan tíðin er vanlig tann ringasta hjá heimleysum og sosialt útsettum fólki, heldur Pauli.

– Tey hata snøgt sagt jólini, tí tey

minnast aftur á tíðina, tá alt var so gott og hugnaligt, og tey høvdu fólk rundanum seg, sum vóru góð við tey. Men nú hava tey einki netverk, onga familju og eru øgiliga einsamøll. Tí er tað eyka týðningarmikið at gera hetta fyri tey, so tey eisini kunnu hava tað hugnaligt og merkja, at onkur er góður við tey, sigur Pauli.

Góðar upplivingar

Síðani Magnus varð turlagdur fyri 22 árum síðani, hevur familjan havt góðar upplivingar saman um jólini. Tó leggur Oluffa dent á, at jólini í Føroyum eru vordin ov kostnaðarmikil, og við tí verður rætti jólaandin burtur. Tað er ov dyrt hjá flest familjum at keypa bæði fartelesfonir og teldlar til børnini. Hon sigur til endans, at tá er hetta møguliga ein betri máti at halda jól uppá.

– Tað er ein torfør stóða. Serliga um ein hevur børn, tí vit kunnu ikki melda okkum úr samfelagnum, sum fylgir hesum rákinum. Vit mugu hvør í sínum lagi finna útav, hvussu vit skipa okkum, men vit kunnu øll gera okkurt sum gevur eitt sindur av meining við at bjóða okkum fram at hjálpa øðrum, sigur Oluffa Joensen.